

Vlaams Actieplan Palliatieve Zorg

Uitdagingen

Visie overheid

Aanpak

Wat verandert er

Stappen en timing

Financiering

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Hervorming van de palliatieve zorg in Vlaanderen

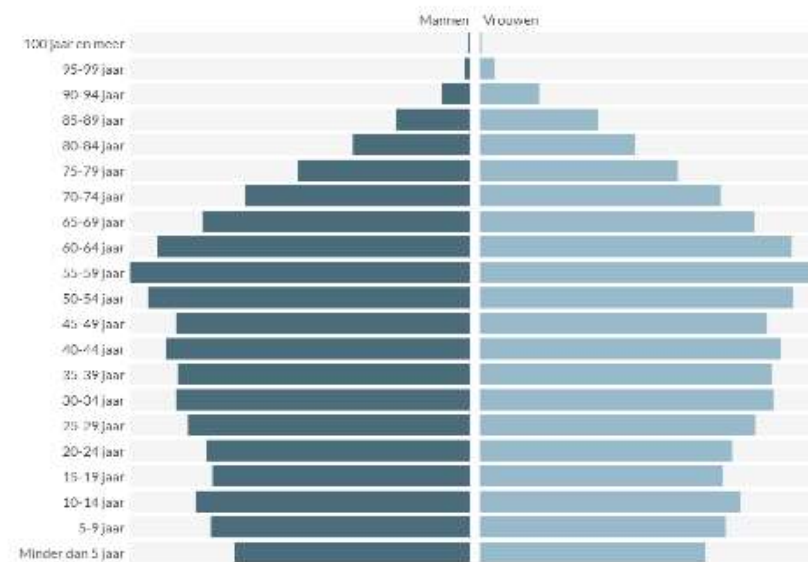

Uitdagingen

- Uitdagingen van vandaag en morgen

- Vergrijzing/verzilvering ↔ tekorten in de zorg
- Kwalitatieve zorg
- Op maat
- Toegankelijk
- Doelgericht - persoon centraal

Leeftijdverdeling naar geslacht
Vlaams Gewest, 2022, aantal

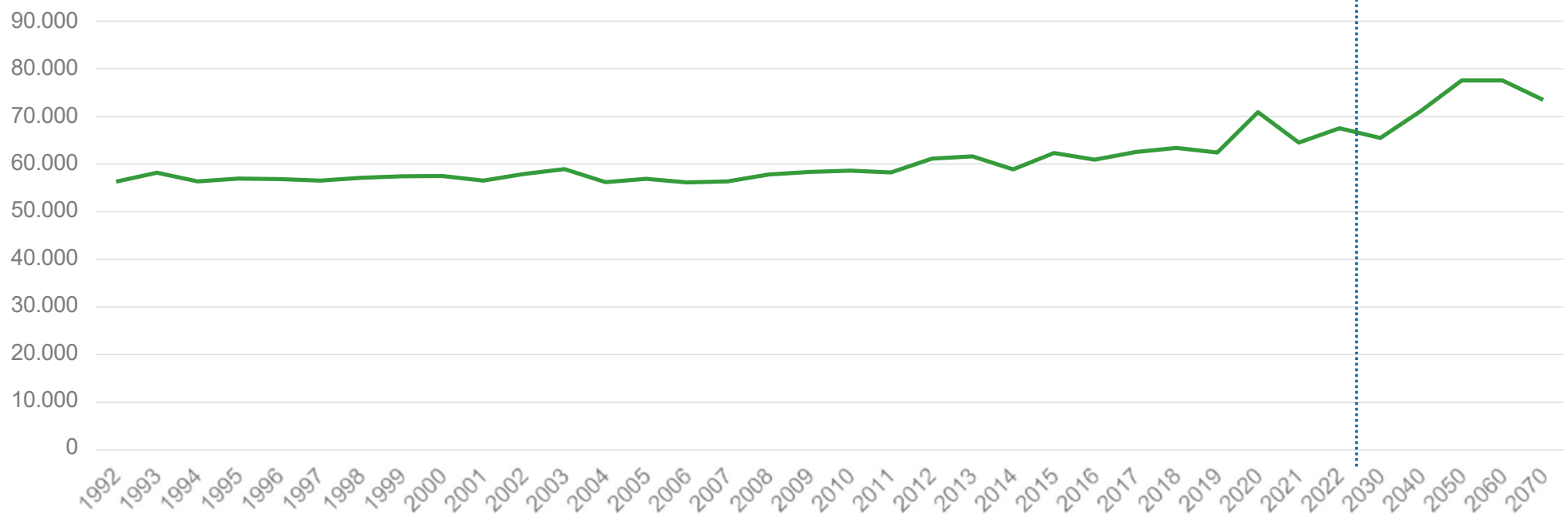

Bron: Statbel, bewerking Statistiek Vlaanderen

Evolutie van aantal overlijdens in Vlaanderen

Elk jaar ervaart bijna één op de tien Vlamingen het verlies van een familielid

Visie Vlaamse Overheid

Gekozen koers voor Vlaanderen

Integrale zorg

- De persoon krijgt de zorg en ondersteuning die nodig is
- Holistische zorg

Persoon (en zijn omgeving) centraal

- Persoon aan het stuur van eigen zorg en ondersteuning
- Doelgericht : levensdoelen → zorgdoelen

Geïntegreerde zorg

- Organisatie van zorg en ondersteuning om dit mogelijk te maken

Vlaams actieplan Palliatieve Zorg

Kernpunten uit het Regeerakkoord en de beleidsnota

- Actieplan rond vroegtijdige zorgplanning, palliatieve zorg en levenseindezorg (o.a. euthanasie)
- Nodige middelen voor de thuisbegeleidingsequipes, de LEIF-punten en de palliatieve functies in de woonzorgcentra
- Transparante informatie over vroegtijdige zorgplanning, palliatieve en levenseindezorg om burgers en artsen en bij uitbreiding alle zorgverleners op degelijke wijze te informeren
- Ontwikkeling van een aangepast referentiekader kwaliteit van zorg inzake vroegtijdige zorgplanning, palliatieve zorg en levenseindezorg (o.a. euthanasie) voor de algemene ziekenhuizen (cfr. WZC)
- Inkanteling in de Vlaamse Sociale Bescherming (financieringskader van de Vlaamse geïntegreerde zorg en ondersteuning en de toekomstige Vlaamse sociale zekerheid)

Plan van aanpak

Hoe omgaan met ernstige ziekte, levenseinde, mantelzorg en verlies

Duidelijke rollen en opdrachten

6 thema's geïdentificeerd

Informeren en
noden
detecteren

Zorg en
ondersteuning
bieden

Zorg
coördineren en
organiseren

Coachen en
opleiden

Kwaliteits-
opvolging en
verbetering

Verbinden en
well-being

Georganiseerd ecosysteem

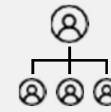

★
fusie

Palliatieve
netwerkverbanden &
referenten

Zorgaanbieders en
zorginstellingen

Koepel- en
beroepsorganisaties

Zorggraden

Persoon & naasten (incl.
mantelzorger)

Kennis- en
expertisecentra,
onderzoek en onderwijs

Vlaamse Overheid

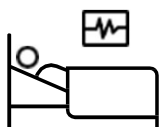

Vlaams Expertisecentrum
Palliatieve Zorg

★
nieuw

Opgeleide en gesensibiliseerde burgers

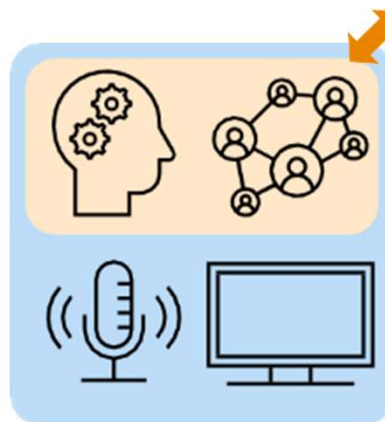

Het **Vlaams Expertisecentrum Palliatieve Zorg** zet **campagnes** op naar de brede bevolking, en kan hierbij gebruik maken van **bestaande kanalen** (bv. van palliatieve netwerkverbanden, kennis- en expertisecentra ...)

Zorgaanbieders en intermediairen **informer**en de persoon (pro-actief en reactief) als laagdrempelig aanspreekpunt

Het **Vlaams Expertisecentrum Palliatieve Zorg** stelt algemene **informatie ter beschikking** in de taal van de persoon

Het **Vlaams Expertisecentrum Palliatieve Zorg** coördineert de opmaak van de informatie en spreekt hiervoor de **juiste expertise** aan (palliatieve netwerkverbanden, kennis- en expertisecentra)

Opgeleid en gesensibiliseerd personeel

De zorgaanbieder krijgt de **basis palliatieve zorg** mee in de basisopleiding door de **onderwijsinstelling**. De mogelijkheid om **kennis op te doen in de praktijk** wordt voorzien a.d.h.v. simulaties, stages (bv. door **PN**) en d.m.v. **bedside ondersteuning** van referentiepersonen.

De zorgaanbieder kan ervoor kiezen om zich te **verdiepen** in (bepaalde aspecten van) palliatieve zorg via opleidingen gegeven door **palliatieve netwerkverbanden of instellingen**.

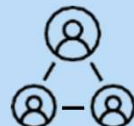
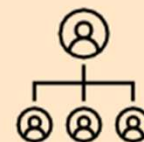
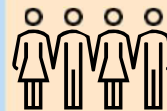
De zorgaanbieder kan **permanente vorming** volgen via het aanbod in diens **netwerk of regio** (palliatief netwerkverband, beroepsorganisatie, eerstelijnszone, onderwijsinstellingen ...) en wordt via dezelfde weg **permanent gesensibiliseerd**.

Het **Vlaams Expertisecentrum Palliatieve Zorg** zorgt ervoor dat **generieke opleidingen** gegeven worden.

Het **Vlaams Expertisecentrum Palliatieve Zorg** en de **onderwijsinstellingen** bepalen samen de **leerdoelen en curricula** m.b.t. PZ.

Het **Vlaams Expertisecentrum Palliatieve Zorg** coördineert de **ontwikkeling van opleidingen** en spreekt de **juiste expertise** aan afhankelijk van de opleiding.

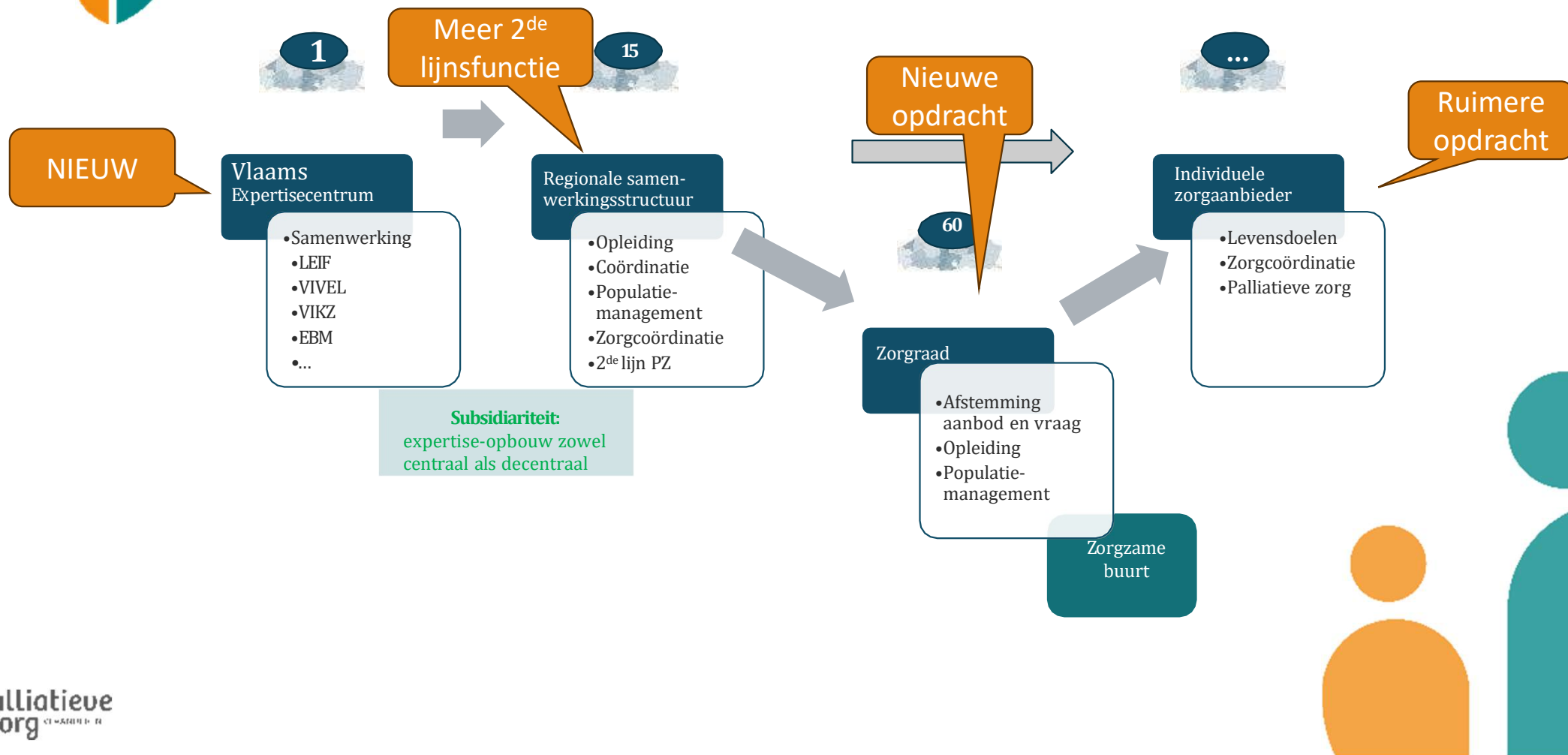
Opleidingsnoden worden gedetecteerd en teruggekoppeld naar het expertisecentrum **via actoren** (bv. PN, koepel- en beroepsorganisaties ...) en **via objectieve indicatoren**.

Wat verandert er?

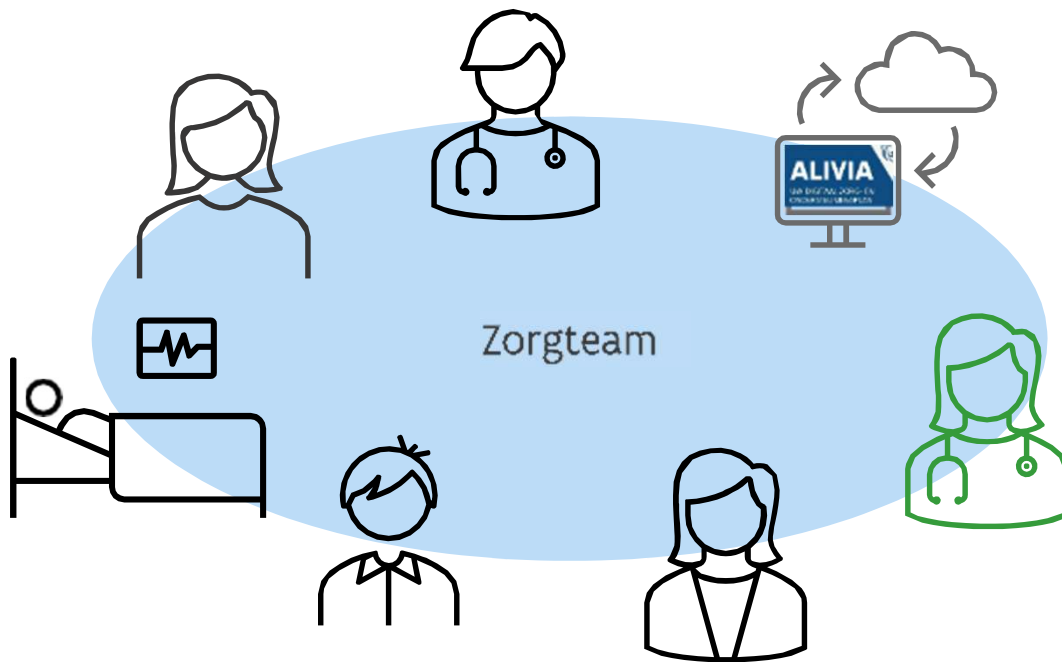

Netwerkstructuren: overzicht

Zorg aanbieden

Door wie?

- Door iedereen in het zorgteam - holistische zorg
- Door de MBE als expert
- Belang van

Opleiding en coaching

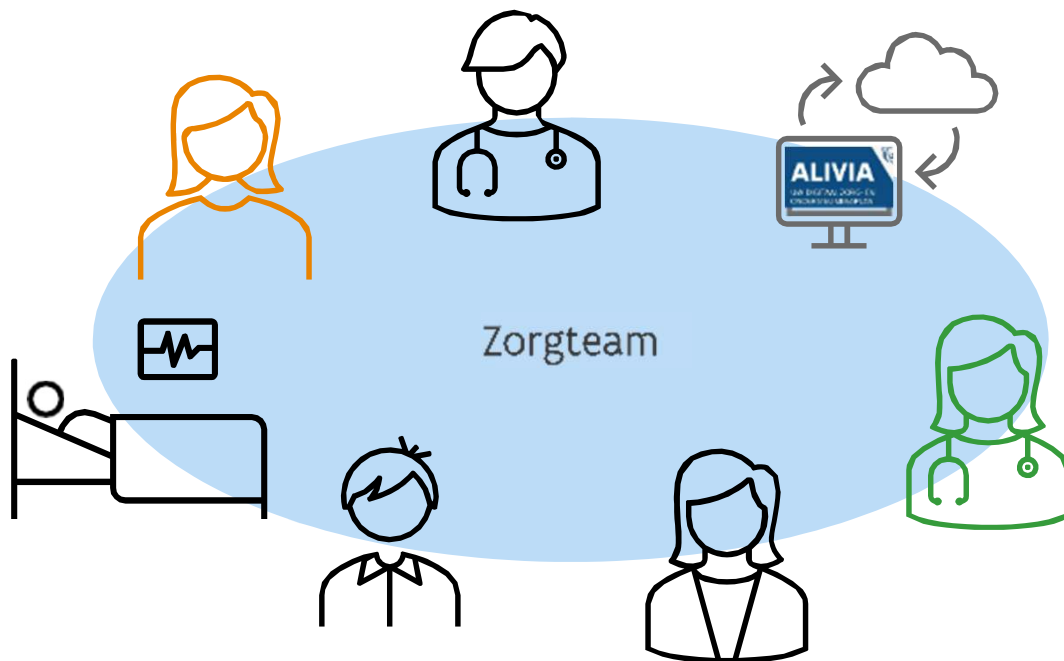
Sociale kaart

Populatiemanagement

Zorgcoördinatie

Door wie?

- Door de persoon zelf
- Door de naaste/mantelzorger
- Door een professionele zorgaanbieder

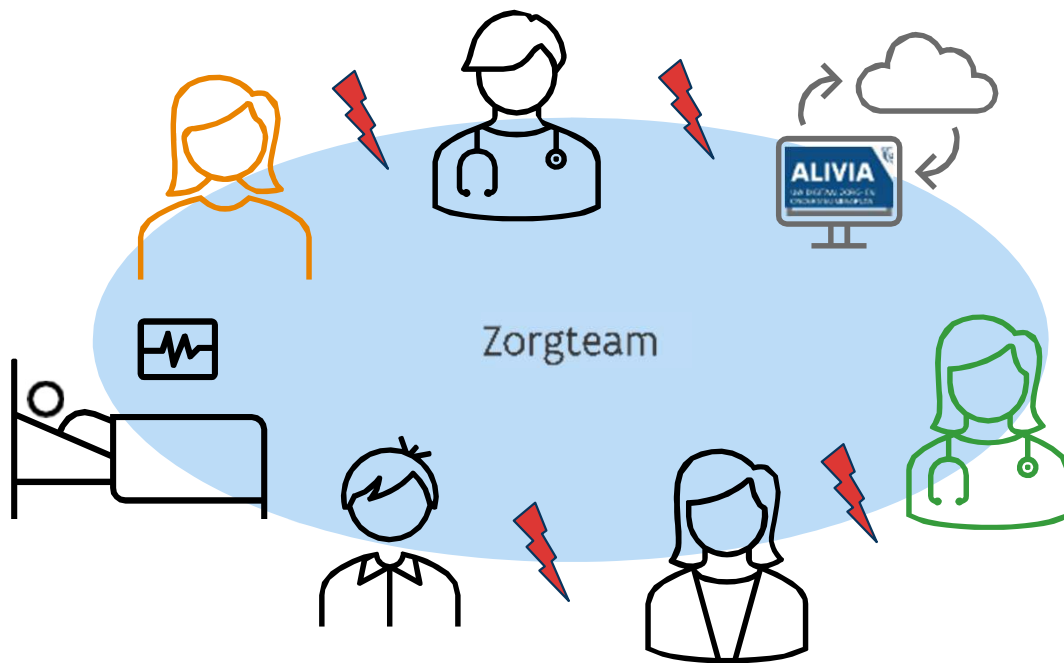
Opdrachten

- **Zorgcoördinator** is deel van het zorgteam
- Coördineert alle zorg en ondersteuning
- Zorgt dat **expertise** wordt ingeschakeld wanneer nodig

Casemanagement

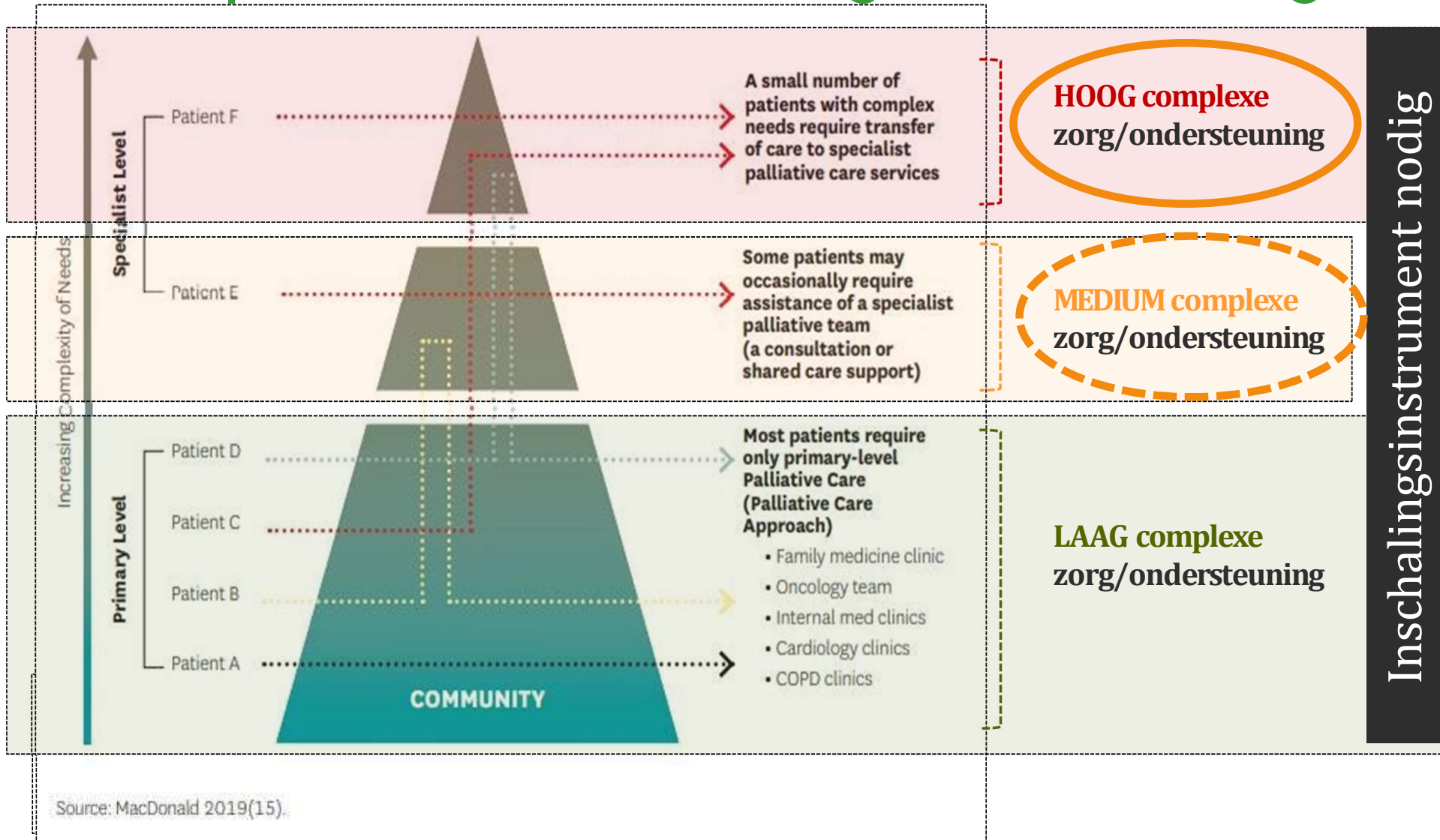

Casemanager

- Ter ondersteuning van het zorgteam
- Maakt geen deel uit van het zorgteam
- Ondersteunt maar laat terug los wanneer mogelijk

Welke palliatieve ondersteuning dienen we te organiseren?

Kerntaken voor palliatieve netwerkverbanden

Informeren en noden detecteren

- Opzetten van lokale campagnes a.d.h.v. populatiemanagement
- Aanleveren en actualiseren van algemene informatie aan het Vlaams Expertisecentrum Palliatieve Zorg
- Verdelen van informatie (o.a. brochures) naar de zorgaanbieder

Zorg en ondersteuning bieden

- Geven van (gespecialiseerde) zorg en ondersteuning in eigen vakgebied

Zorg coördineren en organiseren

- Opnemen van de rol van zorgcoördinator of case manager
- Een netwerk bijhouden van zorgaanbieders die palliatieve zorg kunnen bieden

Kwaliteitsopvolging en kwaliteitsverbetering

- Continue meting op basis van indicatoren
- Kwaliteitsverbeterende acties ondernemen
- Verbinden van zorgaanbieders in functie van kwaliteit
- Opleidingen voorzien in kwaliteit
- Coachende rol opnemen voor zorgaanbieders en -instellingen
- Deelnemen aan wetenschappelijk onderzoek

Coachen en opleiden

- Mee ondersteunen (aan bed), en hierbij de zorgaanbieder opleiden. Terug overdragen van zorg wanneer mogelijk.
- Kennis en expertise leveren voor opleidingen
- In kaart brengen van de noden voor opleiding
- Geven van permanente opleiding en sensibilisering aan zorgaanbieders
- Geven van specialisatieopleidingen (incl. permanente vorming)

Verbinden en well-being

- Samenwerkingen opzetten en onderhouden

Palliatieve netwerkverbanden en referenten

Palliatieve kerntaken

- ▶ **Zorg aanbieden**
 - Gespecialiseerde zorg aanbieden
 - Een **netwerk** bijhouden van zorgaanbieders die palliatieve zorg kunnen bieden
 - Mee ondersteunen (aan bed), en hierbij de zorgaanbieder **opleiden**. Terug overdragen van zorg wanneer mogelijk.
 - Opnemen van de rol van **zorgcoördinator** of **case manager**
 - ▶ **Sensibilisering & toegankelijkheid**
 - Opzetten van **lokale campagnes** a.d.h.v. populatiemanagement
 - Aanleveren en actualiseren van **algemene informatie** aan het Vlaams Expertisecentrum Palliatieve Zorg
 - **Verdelen van informatie** (o.a. brochures) naar de zorgaanbieder
 - ▶ **Opleiding**
 - **Kennis en expertise** leveren voor opleidingen
 - In kaart brengen van de **noden voor opleiding**
 - Geven van **permanente opleiding** en sensibilisering aan zorgaanbieders
 - Geven van **specialisatieopleidingen** (incl. permanente vorming)
 - ▶ **Samenwerkingen** opzetten en onderhouden
 - ▶ Deelnemen aan **wetenschappelijk onderzoek**
- ▶ **Kwaliteit en klantgerichtheid**
 - **Continue meting** o.b.v. indicatoren
 - Kwaliteitsverbeterende **acties** ondernemen
 - **Verbinden** van zorgaanbieders i.k.v. kwaliteit
 - **Coachende** rol opnemen voor zorgaanbieders en –instellingen
 - Opleidingen voorzien in kwaliteit

Zorgraden

Palliatieve kerntaken

- ▶ Sensibiliseren
 - Opzetten van lokale campagnes a.d.h.v. populatiemanagement
 - Verdelen van info (o.a. brochures) naar de zorgaanbieders en organisatie
 - ▶ Noden en aanbod afstemmen
 - Gesprekstafel waar de clusters in de zorgraad palliatieve zorg en ondersteuning kunnen bespreken en op elkaar afstemmen
 - Optimaliseren interdisciplinaire samenwerking
 - Sociale kaart /overzicht van het aanbod aan palliatieve zorg in de regio
 - × Lichamelijk, psychologisch, sociaal en spiritueel
 - × Organisaties en instellingen
 - × (Zorgzame) buurten
 - × ...
 - ▶ Opleiding
 - In kaart brengen van de noden voor opleiding
 - Geven van permanente opleiding en sensibilisering aan zorgaanbieders
 - ▶ Samenwerkingsmodellen opzetten met lokale besturen
- ▶ Kwaliteit en klantgerichtheid
 - Continue meting o.b.v. indicatoren
 - Kwaliteitsverbeterende acties stimuleren
 - Verbinden van zorgaanbieders i.k.v. kwaliteit
 - Opleidingen voorzien in kwaliteit

Zorgaanbieders en zorginstellingen

Palliatieve kerntaken

- ▶ **Sensibilisering & toegankelijkheid**
 - Informatie aanbieden aan de bevolking
 - Een (laagdrempelig) **aanspreekpunt** zijn voor algemene of specifieke vragen
 - De **persoon aanspreken** in geval van vermoeden van palliatieve zorgnood
 - ▶ **Detecteren van zorgnoden**
 - Opstarten van (**vroegtijdige**) **zorgplanning**
 - **Bespreken en documenteren** van levens(einde)doelen en zorgdoelen
 - **Detecteren** van (palliatieve) **zorgnoden**
 - Detecteren van **wijzigingen in zorgnoden** en zorg aanpassen
 - Detecteren en aanpakken van zorgnoden van **mantelzorgers en naasten**
 - ▶ **Zorg aanbieden**
 - **Zorg bieden** aan de persoon met een (palliatieve) **zorgnood**
 - Andere **zorgaanbieders mobiliseren** om zorg te bieden
 - Zichzelf toevoegen aan de **sociale kaart**
 - Opnemen van de rol van **zorgcoördinator**
 - **Ondersteuning bieden** of de persoon doorverwijzen naar andere zorgaanbieders/instanties voor respectievelijke vragen of hulp
 - Aanbieden van zorgvoorzieningen (bv. respijtzorg)
 - ▶ **Afstemmen met andere zorgaanbieders**
- ▶ **Kwaliteit en klantgerichtheid**
 - **Continue meting** o.b.v. indicatoren
 - **Standaarden toepassen**
 - Kwaliteitsverbeterende **acties** ondernemen

Vlaams Expertisecentrum Palliatieve Zorg

Palliatieve kerntaken

► Informeren en sensibiliseren

- Informatie over levens(einde)doelen en DZOP ter beschikking stellen van de mantelzorger of persoon
- Algemene informatie ter beschikking stellen in de taal van de persoon
- Een sociale kaart ter beschikking stellen
- Informatie voorzien voor de zorgaanbieder
- Informatie voorzien die de zorgaanbieder kan meegeven aan de persoon
- Opzetten van campagnes naar de brede bevolking
- Laagdrempelige informatie ter beschikking stellen over de verschillende administratieve processen

► Opleiden

- Coördineren van ontwikkeling van opleidingen
- In kaart brengen van opleidingsnoden voor palliatieve netwerkverbanden

► Beleid uitwerken

- Linken met andere zorgconcepten

► Faciliteren van **wisselwerking** tussen zorgverleners

► Samenwerking met **onderzoek**

► Kwaliteit en klantgerichtheid

- Ter beschikking stellen van **standaarden**
- Opleiding voorzien in kwaliteit

Vlaamse Overheid

Palliatieve kerntaken

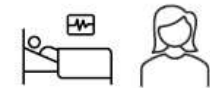

- ▶ Voorzien van gebruiksvriendelijke tools & processen
 - Voorzien van de DZOP tool en bijhorende communicatiemethode
 - Ontwikkelen van een inschalingsinstrument
 - Ter beschikking stellen van data en tools om aan populatiemanagement te kunnen doen
 - Vereenvoudigen van de administratieve processen in eigen handen
 - ▶ Bruggen leggen
 - Bruggen leggen naar andere instanties ter vereenvoudiging van processen
 - Holistische palliatieve zorg opnemen in het curriculum van elke zorgaanbieder
- ▶ **Kwaliteit en klantgerichtheid**
 - **Meting** o.b.v. kwalitatieve verslaggeving
 - Ter beschikking stellen van **tools**
 - Kwaliteitsverbetering **stimuleren**
 - Zorg, organisatie en processen **aanpassen** o.b.v. onderzoek

Persoon en naasten (incl. mantelzorger)

Palliatieve kerntaken

- ▶ Opnemen van zelfregie (**zorgcoördinatie**)
 - Zorgaanbieder ondersteunen bij het mobiliseren van andere zorgaanbieders
 - Detecteren van palliatieve zorgnoden
 - Opstarten van vroegtijdige zorgplanning
 - Bespreken en documenteren van levens(einde)doelen en zorgdoelen
 - Andere zorgaanbieders mobiliseren om zorg te bieden
 - Detecteren van wijzigingen in zorgnoden en zorg aanpassen
 - Detecteren en aanpakken van zorgnoden van mantelzorgers en naasten
 - ▶ **Zorg** aanbieden & ondersteunen
- ▶ **Kwaliteit en klantgerichtheid**
 - Waken over kwaliteit en respecteren van levens(einde)doelen
 - Bespreekbaar maken van kwaliteit/kwalitatieve zorg en ondersteuning

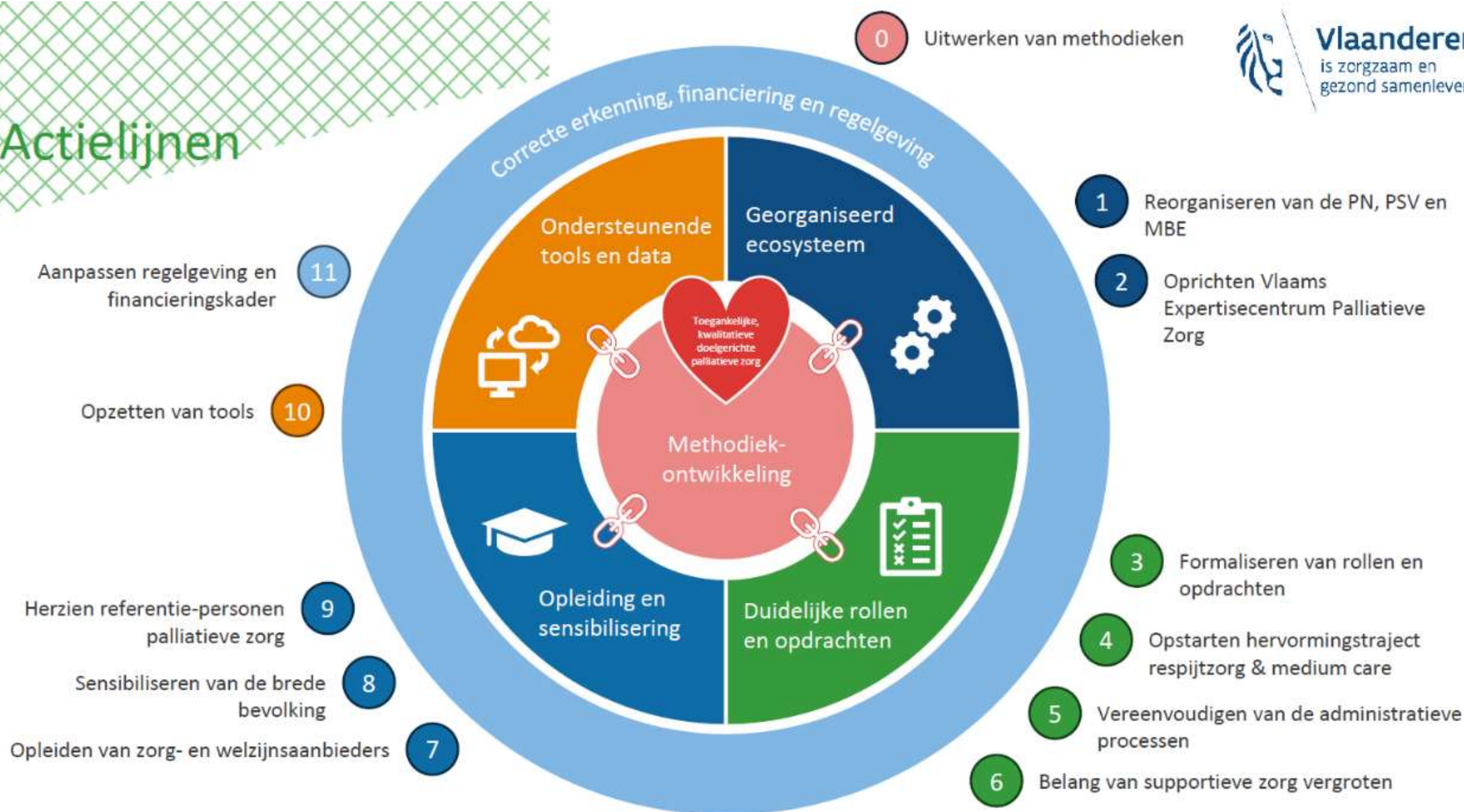

Stappen en timing

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Actielijnen

Departement Zorg

Sector

1

Het **Dep. Zorg is in de lead**.
Acties worden intern, of met beperkte betrokkenheid van de sector uitgevoerd.

2

Er is een **nauwe samenwerking tussen het Dep. Zorg en de sector**. A.d.h.v. werkgroepen georganiseerd door het Dep. Zorg worden de acties uitgewerkt.

3

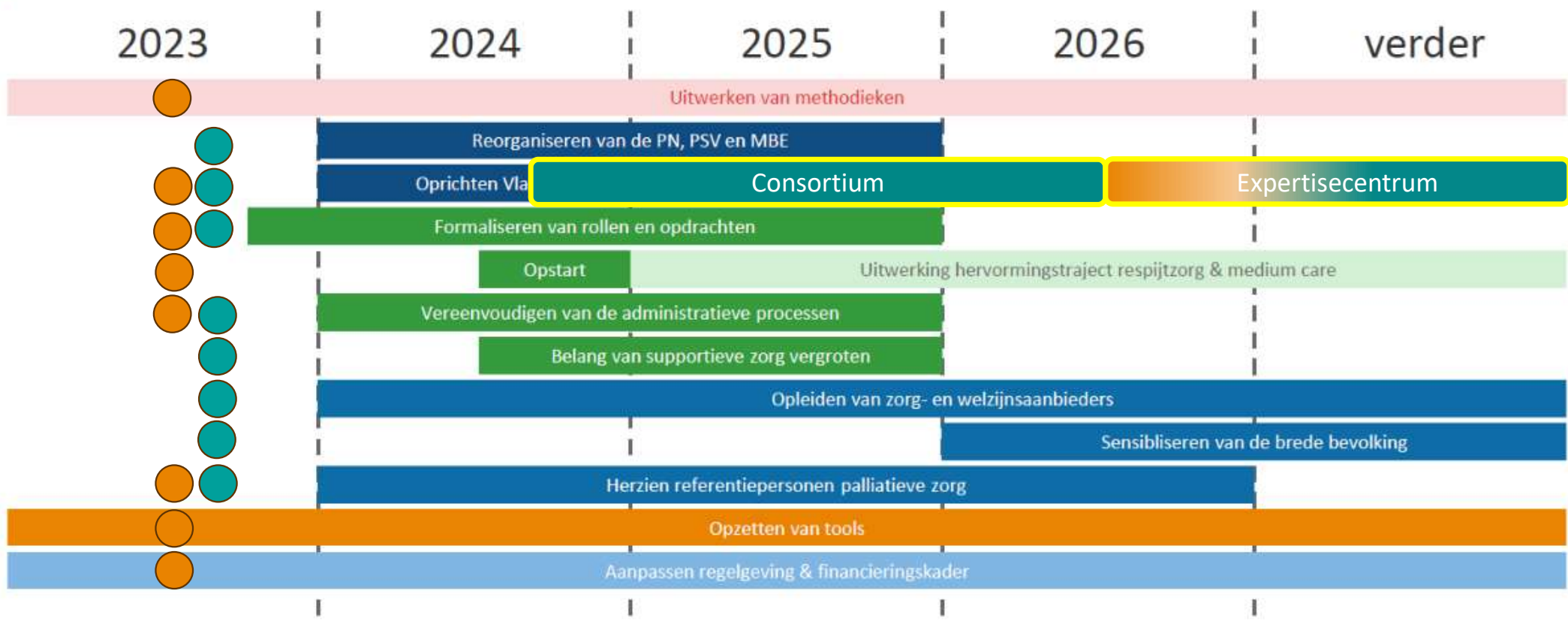
De **sector is in de lead** om de acties verder uit te werken. Het **Dep. Zorg volgt op en coacht**.

Werkgroepen

Transitie -> consortium

Permanente ondersteuning -> Vlaams Expertisecentrum Palliatieve zorg

Samenvatting timing (onder voorbehoud)

Vragen

Bedankt
voor jullie aandacht